

Notulen

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum	:	27 mei 2019
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier	:	mw. K. Bolt
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder - statengriffie@noord-holland.nl

5

Aanwezig: Mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), dhr. R.J.P. Baljeu (Fractie Baljeu), mw. I.A. Bezaan (PVV), dhr. D.J. van den Berg (FvD), dhr. M.T. Cardol (GL), dhr. J.J. Carton (PvdA), dhr. M. Deen (PVV), dhr. R.J. Dekker (FvD), dhr. J. Dessing (FvD), mw. S.S. Doevendans (PvdA), dhr. J.W. Dulfer (GL), mw. A. Er (GL), dhr. G.E.E. Everduim (DENK), mw. A. Gielen (GL), dhr. J.P.H.M. van Gilse (VVD), dhr. J. Gringhuis (GL), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.P. Hollebeek (PvdD), dhr. W. Hoogervorst (SP), dhr. E.W.J. Jensen (FvD), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. E.B. Kanik (D66), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr. N. Kaptheijns (PVV), mw. S. Klaassen (D66), dhr. M.C.A. Klein (CU), mw. R.P.M. Kocken (GL), dhr. G.H.J. Kohler (FvD), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Ines Kostić (PvdD), mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers (CDA), mw. C.R. Larson (VVD), dhr. G.L.J. Leerink (PvdA), dhr. C.J. Loggen (VVD), dhr. E.J. van der Maas (VVD), dhr. I.J.M. Mantel (FvD), mw. M.A.H. van Meerten-Kok (VVD), mw. A. Nanninga (FvD), mw. Z. Pels (GL), mw. E.A.S. Rommel (VVD), dhr. E.M.A. Smaling (SP), mw. W. van Soest (50PLUS/PvdO), dhr. M.C. Steeman (D66), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. A. Tekin (PvdA), dhr. K.J. Terwal (VVD), mw. J. Vastenhout (FvD), dhr. L.Hj. Voskuil (PvdA), mw. A.T.B. de Vries (PvdA), mw. N.M. van der Waart (GL), dhr. B.G.P. de Wit (VVD), mw. I. Zaal (D66), dhr. G.R. Zaal (GL), dhr. F.A.S. Zoon (PvdD)

20

Afwezig: nvt

	Agenda	Paginanummer
25	1. Opening en mededelingen	03
	2. Vaststellen agenda en regeling van werkzaamheden	03
	2.a. Installatie en beëdiging commissieleden	03
	2.b. Actualiteiten	04
	3.a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding	13
30	3.b. Lijst geheimhouding PS	13
	4. Vaststelling notulen van de vergaderingen van 4, 27 en 28 maart en 18 april 2019	13
	5. Vaststelling strategische Statenagenda	14
	6. Vaststelling lijst ingekomen stukken	14
35	7. Voortgangslijst van moties	14
	8. Hamerstukken	14
	8.a. Statenvoordracht 39 Aanwijzen (tijdelijke) eerste vicevoorzitter van PS	14
	8.b. Statenvoordracht 40 Aanwijzen leden van de Werkgeverscommissie voor de Statengriffie	14
40	8.c. Statenvoordracht 41 Aanwijzen leden van de Commissie evaluatie Commissaris van de Koning van Noord- Holland	14
	8.d. Statenvoordracht 42 Aanwijzen leden van de bestuurlijk-ambtelijke adviescommissie Paviljoen Welgelegen	14
	8.e. Statenvoordracht 43 Aanwijzen leden van de werkgroep Willem	

45	Arondéuslezing	14
	8.f. Statenvoordracht 44 Aanwijzen vaste en plaatsvervangend leden Programmaraad Randstedelijke Rekenkamer	14
	8.g. Statenvoordracht 45 Aanwijzen vaste en plaatsvervangend leden van het Algemeen Bestuur Plassenschap Loosdrecht e.o.	14
50	8.h. Statenvoordracht 46 Aanwijzen lid en plaatsvervangend lid van het Algemeen Bestuur Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds	14
	8.i. Statenvoordracht 47 Aanwijzen leden van de Algemene Vergadering van het Interprovinciaal Overleg	14
	8.j. Statenvoordracht 38 Vaststellen vergaderschema PS en commissies 2019	14
55	8.k. Statenvoordracht 34 Wijziging van de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer	14
	8.l. Statenvoordracht 35 Wijziging van de gemeenschappelijke regeling van Recreatieschap Spaarnwoude	15
	8.m. Statenvoordracht 37 Opheffing Gemeenschappelijke Regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol	15
60	8.n. Statenvoordracht 33 Wijziging van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Noord-Holland Noord	15
	8.o. Statenvoordracht 32 Zienswijze op conceptbegroting 2020 en ontwerp- jaarstukken 2018 Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds	15
65	8.p. Statenvoordracht 36.a en 36.b Conceptbegroting 2020 en Begrotingswijziging 2019 Randstedelijke Rekenkamer	15
	9. Statenvoordracht 31 Wijziging Provinciale Ruimtelijke Verordening betreffende geitenhouderij	15
	10. Vragenuur	28
70	11. Stemming moties Vreemd aan de orde van de dag (indien van toepassing)	30
	12. Sluiting	30

1. Opening en mededelingen

De **VOORZITTER**: Dames en heren, ik open hierbij voor de nieuwe Staten de derde Statenvergadering, welkom. Een mooie middag vandaag waar wij ook gaan stemmen voor de Eerste Kamer. Ik meld dat ik deze vergadering om 14.30 uur zal schorsen tot 14.45 uur, dan verwacht ik iedereen terug in de zaal. Dan beginnen wij exact om 15.00 uur met de stemming en het is de bedoeling dat de Statenleden tijdens de stemming in de Statenzaal blijven, vandaar dat u tussen 14.30 en 14.45 uur kunt verpozen. Indien nodig hervatten wij na de stemming de reguliere vergadering. Wij hebben geen enkel bericht van verhindering ontvangen. De heer Kohler van FvD komt wat later, maar die komt vandaag wel. De fractievoorzitter van FvD heeft mij schriftelijk laten weten dat de heer Baljeu geen deel meer uitmaakt van de fractie FvD en de heer Baljeu heeft mij laten weten dat hij doorgaat met een eigen eenmansfractie. Voorlopig is de naam Fractie Baljeu.

2. Vaststellen agenda en regeling van werkzaamheden

De **VOORZITTER**: Op grond van artikel 18 van het reglement van orde wordt voor aanvang van de vergadering door het lot bepaald met welk Statenlid de hoofdelijke stemming dient aan te vangen. De primus voor deze vergadering is nummer 12, de heer Dulfer van GL. De vaststelling van de agenda. Na het presidium en de interim-Statencommissie van 20 mei jl. is aan u een gewijzigde agenda gepresenteerd en ook gepubliceerd. Toegevoegd is de installatie en beëdiging van de nieuwe duo-commissieleden en de benoeming van Statenleden in een aantal functies. Een aantal punten die aanvankelijk als besprekspunt op de agenda stonden, is na de Interim-Commissievergadering naar de hamerstukken verschoven. Er staat een aantal voordrachten op de agenda die betrekking hebben onder andere op het benoemen van Statenleden in verschillende functies. Per mail is door de Statengriffier gevraagd of deze benoemingen bij acclamatie kunnen plaatsvinden. Dat is in ieder geval het geval bij de benoemingen onder agendapunt 8.a. tot en met 8.i. De vraag is of u daarmee akkoord gaat. Ja, dan vindt besluitvorming plaats bij de hamerstukken. De CU heeft een actualiteit ingediend, die heeft een verzoek tot het houden van een actualiteit ingediend op grond van artikel 48 van ons reglement van orde inzake de Formule I Zandvoort. Het presidium heeft daar positief op gereageerd. Het is aan PS te besluiten of met het verzoek tot het houden van deze actualiteit kan worden ingestemd. Verlangt iemand hierover het woord? Dat is niet het geval. Dan gaan wij stemmen over het wel of niet houden van deze actualiteit. Ik vraag de voorstanders de vinger op te steken. Dat zijn er duidelijk meer dan 11, dus de behandeling van de actualiteit is aangenomen en onder agendapunt 2.b. zullen wij deze actualiteit gaan behandelen. Er zijn geen moties Vreemd aan de orde van de dag ingediend. Er is wel een mondelinge vraag ingediend bij het vragenuur. Wenst iemand nog het woord over de agenda? Nee, dan is de agenda vastgesteld.

2.a. Installatie en beëdiging commissieleden

De **VOORZITTER**: De fractievoorzitters van een aantal partijen hebben een aantal duo-commissieleden voorgedragen. Ik noem ze even op: mevrouw Van Wijnen (GL), de heer Kreuger

120 (FvD), mw. Jellema (PvdA), mw. Sanderse (CDA), dhr. Van Tiggelen (PVV), mw. Van Oorsouw (SP),
mw. Kaper (CU), dhr. Beving (50plus/PvdO), dhr. De Vries (50plus/PvdO) en mw. Vos (DENK). Op
grond van artikel 61 lid 4 van ons reglement voor de vergaderingen en werkzaamheden van PS
dient een Statencommissielid dat geen lid is van PS, in een vergadering van PS in handen van de
voorzitter de eed of de verklaring en belofte af te leggen. Ik zal de commissieleden straks vragen
125 in het midden van de zaal te gaan plaatsnemen. Het voorgedragen duo-commissielid wiens naam
ik straks noem, verzoek ik dan indien u de eed wenst af te leggen, onder het opsteken van de
voorste twee vingers van de rechterhand mij na te zeggen: zo waarlijk helpe mij God almachtig
en indien u de verklaring en belofte wenst af te leggen, uit te spreken de woorden: dat verklaar
en beloof ik. Ik verzoek de duo-commissieleden plaats te nemen in het midden van de zaal. Als
130 de overige Statenleden ook willen gaan staan. Ik zal eerst de formule van de eed en de
verklaring/belofte voorlezen: Ik zweer of verklaar dat ik om tot lid van een commissie benoemd
te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of voorwendsel ook, enige gift of
gunst heb gegeven of beloofd, ik zweer of verklaar en beloof dat ik om iets in deze functie te
doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of
zal aannemen, ik zweer of beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal
135 nakomen en dat ik mijn plichten als adviseur van het provinciaal bestuur naar eer en geweten zal
vervullen.

Mevrouw Van Wijnen (GL): Dat verklaar en beloof ik.

De heer Kreuger (FvD): Dat verklaar en beloof ik.

140 Mevrouw Jellema (PvdA): Dat verklaar en beloof ik.

Mevrouw Sanderse (CDA): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De heer Van Tiggelen (PVV): Dat verklaar en beloof ik.

Mevrouw Van Oorsouw (SP): Dat verklaar en beloof ik.

Mevrouw Kaper (CU): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

145 De heer Beving (50plus/PvdO): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De heer De Vries (50plus/PvdO): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

Mevrouw Vos (DENK): Dat verklaar en beloof ik.

De **VOORZITTER**: Ik wens u allen heel veel succes en geluk toe met uw duo-
150 commissielidmaatschap. Ik schors de vergadering voor een paar minuten om de nieuwe leden te
feliciteren. De vergadering is heropend.

2.b. Actualiteiten

155 De **VOORZITTER**: Ook de heer Kohler van FvD is inmiddels gearriveerd. Daarmee zijn de Staten
volledig en zijn alle 55 Statenleden aanwezig. De heer Klein van de CU heeft een verzoek tot het
houden van een actualiteit ingediend conform artikel 48 inzake Formule I Zandvoort.

De heer **KLEIN** (CU): Voorzitter, "De Formule 1 is de meest onduurzame sport die ik ken. Het
160 energieverbruik, de beperkte plek voor nieuwkomers en de hele wegwerpcultuur die de sport
symboliseert met banden die niet eens een hele race meegaan. De sport is in alles de oude

economie die ver staat van een nieuwe duurzame wereld.” Aldus Jan Rotmans, hoogleraar
 transitiekunde aan de Erasmus Universiteit in de Volkskrant van 14 oktober 2017. Om deze
 redenen heeft de CU vorig jaar opgeroepen om uit te spreken dat het organiseren van deze race
 165 in de Zandvoortse duinen haaks staat op onze provinciale doelen. Inmiddels weten we dat de
 Formule 1 race er gaat komen. De organisatie heeft 20 miljoen euro bij elkaar gekregen om over
 te maken aan een commercieel Amerikaans bedrijf en verder nog 20 miljoen euro om het circuit
 te verbouwen en geschikt te maken voor een feestje. Vier miljoen daarvan is door de
 gemeenteraad gedoneerd uit de portemonnee van de Zandvoortse inwoners en een onbekend
 170 bedrag door Neerlands grootste alkoholschenker. Zijn wij tegen deze sport op zich? Gunnen wij
 autoliefhebbers niet dit plezier? Of zoals ik ergens las, zijn wij tegen sport op zondag? Nee, dat is
 niet het punt. Wie zouden wij zijn om anderen een mening op te dringen over van welke sporten
 ze wel of niet mogen genieten? Sterker nog, ook in onze achterban zijn mensen die genieten van
 het kijken naar de prestaties van Max Verstappen in de Formule 1. Het probleem is dat het circuit
 175 op Zandvoort niet geschikt is voor zo’n megalomaan evenement en dat voor aanvullende
 maatregelen naar de overheid wordt gekeken, terwijl we uit andere landen weten dat het
 organiseren van een Formule 1 een verliesgevende business is. Kortom, het is een recept voor
 een mislukking en daarom moeten wij nu als PS duidelijke kaders geven voor onze
 betrokkenheid. Waarom is het circuit van Zandvoort niet geschikt? De bereikbaarheid schiet te
 180 kort, er zijn te weinig overnachtingsmogelijkheden en het geheel speelt zich af te midden van
 een kwetsbaar natuurgebied waarover we op Europees niveau hebben afgesproken het te
 beschermen. De Formule 1 race van Spa Francorchamps draait al meer dan 10 jaar met een
 jaarlijks verlies van 6 tot 7 miljoen euro. Logisch dus dat de organisatie voor het oplossen van
 aanvullende problemen naar de overheid gaat kijken. De burgemeester van Zandvoort heeft aan
 185 het Rijk gevraagd om het spoor te verbeteren. Voor de provinciale wegen, het OV, en de
 fietsverbindingen wordt logischerwijs naar de provincie gekeken. Gegeven deze feiten baart het
 ons grote zorgen dat de provincie in een ronkend persbericht heeft laten weten dat “de provincie
 vanuit haar expertise en bevoegdheden meehelpt om van de Dutch GP een succesvol evenement
 te maken”. In mijn gedachten zag ik een college van GS op 14 mei op het balkon van het
 190 provinciehuis staan zwaaien met een geblokte vlag en waarom? Vanwege de vele bezoekers en de
 inkomsten en werkgelegenheid voor deze regio. Alsof wij dat in deze regio nodig hebben. Wij
 zijn bang dat de provincie zich in een project stort dat uiteindelijk geld gaat kosten. Wij willen
 daarom dat de provincie zich duidelijk uitsprekt dat er geen publiek geld gaat worden besteed
 aan dit commerciële evenement. Ik heb daarom een motie voorbereid, maar alvorens die in te
 195 dienen hoor ik graag eerst van het college antwoord op de volgende vragen: Heeft u al verzoeken
 ontvangen voor hulp door de provincie ten behoeve van dit evenement? Heeft u zelf concreet
 hulp aangeboden? Zo ja, in welke vorm? In het persbericht spreekt u uit mee te zullen helpen
 vanuit de expertise en bevoegdheden van de provincie? U noemt één voorbeeld: het managen van
 verkeersstromen. Kunt u aangeven welke andere rollen volgens u passen bij de expertise en
 200 bevoegdheden van de provincie? Uit welk budget wordt deze taken betaald en hoeveel geld is
 daar ongeveer mee gemoeid? Kunt u toezeggen dat alle kosten die gepaard gaan met de Formule
 1, verhaald zullen worden op de organisatie? Kunt u ons toezeggen dat u het sponsoringsbeleid
 niet gaat inzetten voor de Formule 1 in Zandvoort? Van mijn collega’s in PS hoor ik graag hoe zij

aankijken tegen de provinciale betrokkenheid bij de Formule 1 en of zij bereid zijn uit te spreken dat de kosten die de provincie maakt in zijn geheel verhaald zullen worden op de organisatie.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, dank aan de heer Klein voor de agendering van dit onderwerp. Wij steunen de lijn van dit college en zijn ook enthousiast over de komst van zo'n fantastisch evenement naar de provincie. Wij steunen ook de lijn die het college altijd heeft vastgehouden, namelijk om voor 31 maart geen geld te geven aan de Formule 1, dus niet rechtstreeks te investeren in de komst van het evenement, maar wel om als het evenement eenmaal is binnengehaald, achteraf hulp aan te bieden en daar een rol te pakken. Dat is helemaal niet vreemd, want dat doet de provincie wel vaker zoals bij SAIL en bij een aantal andere grote evenementen. Wij zien veel kansen in een goed verkeersplan. Bijvoorbeeld inzetten van de fiets voor de bereikbaarheid van het circuit. Met een hoofdsponsor van het evenement, een van Nederlands bekende fietsmakers, zijn daar zeker mogelijkheden. Wij kunnen er ook veel van leren voor drukke stranddagen. Op een drukke stranddag is het in Zandvoort drukker dan bij de Formule 1. Een goed verkeersplan zorgt ervoor dat wij mensen op afstand laten parkeren en op andere manieren naar het circuit toe kunnen komen. Zo ontlasten wij de regio niet alleen tijdens dit evenement, maar ook in de toekomst. De grote tegenstand en de grote woorden van de heer Klein snap ik niet zo goed, want wij hebben terecht strenge regels voor behoud van de duinen en natuur. Wij hebben in het verleden afgesproken dat er op maximaal 12 dagen zulke evenementen georganiseerd mogen worden en daar past dit gewoon binnen. Daarbij zijn er veel vaker grote evenementen die voor verkeersuitdagingen zorgen. De ene houdt van voetbal, de ander van hardlopen en weer een ander van races bekijken. Voetbalwedstrijden vragen om extra treinen en om extra beveiliging, iets wat de overheid op zich neemt. Een marathon zorgt ervoor dat hele steden voor een dag dichtgaan. Amsterdam en Rotterdam, maar ook in kleine kernen gebeurt dat. Dit evenement waar veel mensen plezier uithalen, past ook in dat rijtje en bij al die evenementen speelt de overheid een rol. Wat ons betreft is de Formule 1 een mooie kans om ons Noord-Holland internationaal nog verder op de kaart te zetten en dat past dan weer bij een ander provinciaal doel, namelijk het spreiden van de toeristen door de hele provincie en niet alleen in Amsterdam.

De heer **ZOON** (PvdD): Voorzitter. Onze inbreng staat vast. Op 12 november vorig jaar hebben wij gesproken over de Formule 1 en toen hebben wij voor een motie gestemd dat wij zonder Formule 1 sneller naar een duurzame provincie zouden gaan. Nu komt de Formule 1 er en als dat past binnen de huidige 12 dagen en milieucontouren, dan is het maar zo. Er is geen aanleiding om dat te verruimen. Sterker nog, miljoenen bezoekers van Nationaal Park Zuid-Kennemerland waarderen de rust en de stilte. Wij moeten ook kritisch kijken naar de activiteiten die de geluidsbelasting verzwaren en druk zetten op het Natura 2000-gebied. Ook moeten wij rekening houden met de miljoenen bezoekers aan Amsterdam Beach. In de vergadering van 12 november zei de heer Heijnen van het CDA al dat Zandvoort wel wat gewend is. En hij zei dat zojuist nog een keer en dat het strand meer bezoekers trekt dan het circuit. Op dat punt is het bericht van 12 mei wel opmerkelijk. Het is heel aardig dat GS hulp aanbieden met provinciale kennis en kunde voor verkeersmanagement, maar wij betwijfelen of dat echt nodig is en wij zijn dan ook benieuwd naar de afwegingen van het college om tot dit bericht te komen. Voor ons moet de aandacht

vooral gericht zijn op strand, zee en natuurlijk juist de natuur. De Formule 1 past daar niet bij en extra provinciale inzet al helemaal niet.

250 Mevrouw **KOCKEN** (GL): Voorzitter, dank aan de heer Klein voor het agenderen van dit
onderwerp, waarover ik omdat de onderhandelingen nog lopen, niet heel breed kan uitweiden,
maar waarvan ik wel kan zeggen dat GL zich niet per se herkent in het standpunt van het huidige
college en dat wij niet met eenzelfde enthousiasme als gedeputeerde Bond kennis genomen
255 andere dingen kijken waar wij uiteindelijk geen grip op hebben, want wij besluiten daar niet over
maar worden er wel mee geconfronteerd. Dat dat een aanleiding moet zijn om te kijken naar
problemen die daar al veel structureler zijn en wat ons betreft zouden we, als we daar in de
toekomst dingen mee doen, gericht moeten zijn op een structurele aanpak van structurele
problemen en we zouden geen middelen moeten vrijmaken om maar op één dag in het jaar een
260 probleem even te verlichten. Wij hebben er wel vertrouwen in dat dat niet alleen voor de Formule
1 liefhebbers maar ook voor een heleboel mensen in Haarlem, Zandvoort en omliggende
gemeenten een prettige oplossing kan zijn.

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Voorzitter. Wij zijn hier kort over. In 2016 hebben wij samen met de
265 VVD een motie ingediend, dat wij graag wilden dat indien de Grand Prix naar Zandvoort zou
komen, de provincie een ondersteunende en faciliterende rol zou kunnen vervullen. Vervolgens
heeft de gedeputeerde daar bevestigend op geantwoord, waardoor wij de motie weer hebben
ingetrokken. Wel heb ik nog vragen over een aantal milieutechnische zaken waar de heer Bond
toen over sprak, die eventueel voor een belemmering zouden kunnen zorgen. Verder zijn wij heel
270 positief en zien erg uit naar de race, net zoals de inwoners van Zandvoort en de mensen in
Noord-Holland, heb ik het idee.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter. Ik zal het heel kort houden, want de heer Klein heeft al een
heleboel dingen gezegd die wij ook konden zeggen. Een aantal dingen herhaal ik. Ik vind het een
275 rare variant om naast een natuurgebied door te gaan met dit evenement. Ik vind het bijzonder
dat wij het heel leuk vinden dat wij een verkeersinfarct creëren. Er zijn nog veel haken en ogen
maar ik vind vooral heel bijzonder dat wij moeten voldoen aan klimaatdoelstellingen en zelfs al
zou dit evenement geen schade berokkenen, zelfs dan vind ik het een heel fout signaal, want wij
moeten namelijk een groot aantal mensen in de provincie meenemen in ons klimaatbeleid, en
280 ondertussen zegt de provincie, we gaan toch de Formule 1 race doen. Ik vind het niet te verkopen
en dat zou de provincie ook niet moeten doen. Ik ben heel benieuwd naar de antwoorden op de
vragen van de CU, maar wij zeggen nu al, geen provinciaal geld, dus geen publiek geld naar deze
private winstmachine, want dat is het natuurlijk gewoon en ook geen provinciale inzet. Ik vraag
mij af hoe de NS dit gaat bolwerken, die heeft al geroepen dat het niet kan. Dan moeten wij
285 kennelijk geld bijlappen, sorry, ik denk dat dat niet gaat gebeuren, dus leg het mij maar uit. En
een groen evenement op de fiets, nou, wielrennen is ook leuk, maar dan moet je dus niet met
een Formule 1 aankomen. Samengevat, ik vind het een heel verkeerd signaal om hier zo
enthousiast over te doen. Ik hoop dat men tot inkeer komt.

290 De **VOORZITTER**: De heer Van der Maas houdt zijn maidenspeech.

De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Voorzitter. Ik ben het volledig oneens met de vorige spreker, dit is een uitstekende kans om Noord-Holland op de kaart te zetten. Het trekt honderden miljoenen kijkers, het is een kans om te laten zien dat een Formule I Grand Prix ook georganiseerd kan
 295 worden op een duurzame manier, want ik geloof dat dat ook de insteek is van de gemeente Zandvoort. Wij moeten hier juist ruim baan aan geven. Het is vergelijkbaar met de Giro, dat is wielrennen, het is vergelijkbaar met SAIL. Wij hebben in ons verkiezingsprogramma gezegd dat wij grote evenementen willen ondersteunen door de provincie en specifiek over Formule I zeggen wij dat wij positief staan tegenover de organisatie. Hoe dat verder ingevuld gaat worden, dat
 300 moeten we bekijken. Wij zijn nu bezig met de coalitieonderhandelingen en dit is onderwerp van gesprek en daar kunnen wij niet op vooruitlopen. Ik wil PS graag vragen om geduld om te kijken waar wij mee uitkomen, maar ik ben ook benieuwd naar de reactie van de heer Bond zo meteen.

Gedeputeerde **BOND**: Voorzitter. Allereerst, het is door een aantal fracties gezegd, ik sta hier
 305 namens het college en niet op persoonlijke titel, mijnheer Klein. U heeft het in een tweet ook gedaan, vertrekkende gedeputeerde Bond. Nee, ik draag het standpunt van het college uit en ik heb er wel moeite mee dat u dat zo doet, want u suggereert iets waar ik niet blij mee ben en u komt ook in de buurt van mijn integriteit. Dat had ik niet van u verwacht. Ik sta hier namens het college en de rol die het college heeft gespeeld, hebben wij in een eerder debat met elkaar hier
 310 besproken. Wij hebben niet actief mee gelobbyd, wij hebben vooraf de vraag gehad om geld en daar hebben wij nee op geantwoord. Ook daar ben ik in de pers heel duidelijk over geweest namens dit college. Nee, wij gaan geen financiële bijdrage leveren aan de Formule I. Wij hebben gezegd, op het moment dat hij er komt, ja, dan zullen wij wel moeten acteren. En daar is onze reactie inderdaad geweest dat wij positief enthousiast zijn, dat wij onze kennis en ervaring
 315 aanbieden omdat dit inderdaad een evenement is van echt grote omvang. Het is het derde grootste evenement dat wij wereldwijd kennen. Zo'n 200 miljoen kijkers en een week lang staat onze provincie volop in de schijnwerpers mondiaal en dat past heel erg bij onze ambities voor recreatie, toerisme, waar heel veel banen mee zijn gemoeid. Ik hoef u er niet aan te herinneren dat wij nog niet zo heel lang geleden alles eraan gedaan hebben om te zorgen dat de economie
 320 weer aantrekt en dit helpt zeker, het zorgt voor de spreidingsambities die wij hebben voor de stad, want onze kust komt in beeld een week lang en daar zijn wij enthousiast over. Je kunt er voor of tegen zijn, maar het is wel een prestatie van formaat dat het gelukt is om dit evenement naar Nederland te halen met een veel beperkter budget dan menig circuit in de wereld die daar tieltallen miljoenen euro's meer voor betalen. Dat is de eerste aanzet waaraan je ziet dat dit een
 325 andere Formule I gaat worden qua karakter dan dat je die elders ziet. Als ik praat over Dubai en dat soort circuits, die betalen honderden miljoenen en hier is het met een beperkt budget gelukt en dat vinden wij wel een prestatie, hoe je het ook wendt of keert en nu is het zover. Is die vraag aan ons gesteld vooraf om geld? Ja, daar hebben wij nee op gezegd en daarna is de vraag gekomen van de gemeente, willen jullie ons helpen, en dan is het antwoord ja. Mijn collega
 330 Loggen komt terug op de mobiliteit, maar als provincie en met onze ervaringen met grote evenementen in Noord-Holland, hebben wij grote kennis opgedaan. De gemeente Zandvoort wordt ook nog even genoemd, een democratisch gelegitimeerde bestuurslaag. Zij hebben een

besluit genomen en daar gaan wij als provincie niet over en dat kunnen wij ook niet terugdraaien. Dan over de natuur en het geluid. Het circuit maakt gebruik van de vergunningen die zijn
 335 afgegeven. De gemeente en de OD IJmond zijn daar verantwoordelijk voor als bevoegd gezag en dat zijn inderdaad de zogenaamde UBO-dagen, ook wel bekend als de geluidsdagen en binnen deze vergunningen en als het gaat om effecten van geluid maar ook andere effecten waaronder stikstofdepositie, daar moeten zij gewoon aan voldoen en dat gaat gecontroleerd worden. Er wordt nog iets gevraagd over sponsoring. Wij hebben een sponsorbeleid en net als iedereen
 340 kunnen zij een aanvraag doen en dan gaan wij kijken of het past binnen het sponsorbeleid, maar u weet allemaal dat het niet om echt grote bedragen gaat. Dan praten wij niet over miljoenen maar dan hebben wij het over tienduizenden euro's waarmee wij bepaalde evenementen sponsoren, zoals de Uitmarkt, SAIL Den Helder en SAIL Amsterdam. Qua grootte valt het onder dat rijtje.

345
 Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter. De heer Bond heeft al uitvoerig gesproken over wat de vraag aan de provincie is geweest. Los daarvan, wanneer een dergelijk groot evenement in je provincie plaatsvindt waar ook nog provinciale toegangswegen naartoe gaan en het gaat nu door, dat je daar natuurlijk wel een bereikbaarheidsvraag aan de orde hebt en die hebben wij al op de drukke
 350 dagen. Dan komt de expertise van de provincie om de hoek kijken. De provincie heeft daar wel expertise in, los van andere grote evenementen, maar als het gaat om mooi weer dagen, dan hebben wij regelscenario's wat wij vanuit onze verkeerscentrale dan doen en proberen wij met andere overheden ervoor te zorgen dat alles in goede banen loopt. Natuurlijk zijn wij ook bezig met SMART mobility en dat zou je ook voor zo'n evenement kunnen inzetten en optimaliseren.
 355 Wij hebben ervaring met verkeersstromen, hoe kun je die beïnvloeden en sturen? Denk daarbij aan de inzet van onze trip's, dat zijn de borden langs de weg met alternatieve routes. En dan nog de regelscenario's, dat wordt vanuit het regionale team gedaan. Dat is een samenwerking tussen gemeenten, provinciale overheid en RWS om te zorgen dat er geen infarct gaat ontstaan bij een evenement. Dat zouden wij allemaal kunnen inzetten vanuit onze expertise als dat voor de
 360 racedagen gaat gelden. Mevrouw Kocken heeft er al iets verstandigs over gezegd, als je dit dan doet, je weet dat dit gaat plaatsvinden en je weet dat het een structureel probleem is, moet je dan niet kijken of je dan van deze nood een deugd kunt maken. Zo heb ik die woorden maar geïnterpreteerd. Ik denk dat een nieuwe coalitie zich daar zeker over gaat buigen.

365 *Tweede termijn*

De heer **KLEIN** (CU): Voorzitter. Dank voor de reacties van collega-Statenvollederen en GS. Het is duidelijk dat er hier partijen in de zaal zitten met een verschillende visie op hoe wij dit moeten
 370 aanvliegen en het is ook duidelijk geworden dat dit momenteel wordt besproken aan de onderhandelingstafel. De kans dat wij hier hele ferme uitspraken als PS kunnen gaan doen, lijkt mij niet zo heel groot. Ik wil even ingaan op een aantal reacties. Ik hoor het CDA zeggen dat er op een mooie stranddag meer bezoekers zijn dan op een racedag, maar dat klopt niet helemaal. Op een mooie stranddag zijn er 90.000 mensen en we hebben het nu over veel grotere aantallen die wij verwachten. Wij realiseren ons dat wij hier geen ferme uitspraken kunnen verwachten van
 375 de huidige PS, dus mijn voorstel is dat zodra wij het coalitieakkoord hebben, wij hier in de

380 commissie nog eens verder over spreken. Ik heb helaas ook niet duidelijk gekregen van GS welke vragen precies gesteld zijn. Ik heb iets gehoord over verkeersmanagement en over vragen die sowieso op ons afkomen, maar wat dat precies allemaal gaat inhouden weet ik niet. Ik wil wel de vinger aan de pols houden, daarom heb ik een motie voorbereid waarin wij het college vragen om vanaf dit moment alle kosten die gemaakt worden in verband met Formule I zowel indirect als direct, bij te houden, zodat we dat kunnen gebruiken als wij daar straks verder over spreken.

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

385 **Motie 21/270519**

Maak alle kosten Formule I inzichtelijk

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 mei 2019

390 *Constaterende dat:*

- *Het circuit Zandvoort een afspraak heeft gemaakt met Formula One Management om de komende drie jaar de Grand Prix te organiseren op het circuit van Zandvoort;*
- *De infrastructuur richting Zandvoort en de overnachtingsfaciliteiten naar verwachting niet voldoende zijn om het grote aantal bezoekers te verwerken;*
- 395 - *De provincie heeft gemeld dat "vanuit haar expertise en bevoegdheden meehelpt om van de Dutch GP een succesvol evenement te maken";*

Overwegende dat:

Het nog onduidelijk is wat die hulp inhoudt en welke kosten daarmee gemoeid zijn.

400

Van mening dat:

Inwoners van de provincie recht hebben om te weten hoeveel publiek geld besteed wordt in verband met de Formule I in Zandvoort.

405 *Dragen het college van Gedeputeerde Staten op:*

Alle kosten die gemaakt worden in verband met het mogelijk maken van de Formule I in Zandvoort, inclusief indirecte kosten en naar voren gehaalde investeringen, bij te houden en PS daarover te rapporteren

410 *en gaan over tot de orde de dag.*

Fracties CU, PvdD

415 Mevrouw **ZAAL** (D66): Voorzitter. Ik heb in eerste termijn niets gezegd omdat ik eerst het debat en de reactie van GS wilde afwachten. Wij hebben al eerder aangegeven dat je van die Formule I, je kunt er een fan van zijn, je kunt er geen fan van zijn, maar het past binnen de 12-dagen regel en D66 is er redelijk neutraal in. Wanneer het extern gefinancierd wordt en het past binnen de huidige vergunningen, dan moet dat kunnen. Dat betekent niet dat wij er als provincie ontzettend veel geld in moeten steken, liever niet. Aan de andere kant, we hebben wel te maken met een

420 bereikbaarheidsprobleem dat er sowieso al is en dat je dat met zo'n evenement weer sterker krijgt. Zoals mijn collega's hebben gezegd, het is onderwerp van de onderhandelingen, dat wij op dat punt onze kennis in ieder geval ter beschikking stellen. Er is genoeg tijd om het in de commissie te bespreken, want het is pas in 2020, dus ik stel voor om de onderhandelingen af te wachten en dan kunnen wij het inhoudelijk in de commissie bespreken. Dat had wat mij betreft, ook meteen gekund. De motie, ik kan niet goed overzien wat er nu precies van ons gevraagd
425 wordt, want direct en indirect, zoals gezegd, de problematiek van de bereikbaarheid rondom Zandvoort is in het algemeen aan de orde. Hoe wij precies moeten onderscheiden wat er wel of niet in wordt gezet, ik zie het nog niet zo, maar misschien kunnen GS hier een reactie op geven als zij de motie hebben gezien.

430 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter. Voor de goede orde, het gaat absoluut niet over of je voor of tegen de sport an sich bent, absoluut niet, maar wel over alles wat erbij komt kijken. Ik heb wel gehoord, het past binnen de vergunningen en we gaan niet meebetalen en nog meer van dat soort dingen, dat hoor ik allemaal, maar het antwoord op: wat is het signaal dat je afgeeft als je aan de ene kant de uitstoot wilt indammen en aan de andere kant de poorten wijd openzet en
435 welk verhaal heb je dan tegenover de mensen in Noord-Holland die wij moeten meenemen in dat verhaal. Dat vind ik eigenlijk de aller-, aller- allerbelangrijkste vraag, want het gaat om het moreel. Het is zo, het past binnen de wet en de regels, maar moet je het ook willen? Dat is de hoofdvraag. Ik hoor van een aantal mensen dat het graag gedaan wordt enzovoorts, dat is waar, maar die hebben kennelijk dat morele gevoel nog niet over de toonbank weten te krijgen.
440 Daartoe daag ik u uit.

De **VOORZITTER**: Ik schors de vergadering tot de motie is rondgedeeld. Dan kan het advies van het college worden meegenomen in de reactie van GS in tweede termijn. De vergadering wordt heropend.

445 Gedeputeerde **BOND**: Voorzitter. Ik begin met de vragen die de SP stelt, wat vinden wij hiervan? Misschien mag ik de vraag terugkaatsen, u maakt zelf onderdeel uit van het college in Amsterdam. SAIL Amsterdam, 2,5 miljoen mensen uit de hele wereld komen daar naartoe. Gaat u daarmee stoppen? De marathon van Amsterdam, gaat u daarmee stoppen? De cruiseschepen die
450 u nu naar Rotterdam laat gaan, met bussen die gaan rijden, dat kost nog veel meer ten koste van het milieu. Gaat u dat weer veranderen? Dus ja, dat is hetzelfde als dit. Er is een evenement naar binnen gehaald waar wij geen rol in hebben gespeeld en nu worden wij gevraagd, pakken jullie nu je eigen verantwoordelijkheid die je hebt als het gaat om mobiliteit, regionale economie, ja of nee. Het antwoord is ja. Als zo'n evenement komt, kunnen we toch niet zeggen, zoek het even
455 lekker uit? We gaan het benutten om te kijken of we inderdaad SMART mobility kunnen toepassen of dat we een fietsenplan samen met een van de hoofdsponsors kunnen maken, of we misschien dit evenement kunnen gebruiken om structurele oplossingen te bedenken voor de drukke stranddagen. Nog een andere en dan heb ik dat deel van het antwoord gegeven, drie weken voorafgaande aan de Formule 1 races ligt het hele circuit plat en dan heb je vervolgens drie
460 racedagen. Er zit dus wel een bepaalde balans in want normaal gesproken racen ze het hele jaar door, dus dat is dan weer winst die je voor het evenement haalt.

465 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter. Een metafoor zou zijn, er staan twee flessen wijn op tafel en u heeft er eentje op. Eigenlijk heeft u genoeg, maar ja, die andere staat er nog en die maken we op. Het gaat erom, het is er bovenop. Nee, zegt u, maar het is er bovenop.

Gedeputeerde **BOND**: Voorzitter. Nee, niet waar, ze moeten gewoon binnen de vergunning blijven.

470 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Nou, maar dat betekent dus binnen de vergunning, maar wat gaat eraf dan? Niks gehoord, dus er zijn al voldoende dagen voor het racen en binnen het geluid, maar dan nog. Het morele besef ten opzichte van alle mensen die we straks gaan vragen om milieuvriendelijk te doen, om aan CO₂-uitstoot reductie te doen. En u weet misschien net zo goed als ik als u het had uitgezocht, dat ik bij de inzet op cruiseschepen toen ik raadslid was, moties
475 heb ingediend en dat het milieuplan er een stuk beter uit zou zijn als er een einde zou worden gemaakt aan de cruiseschepen. Dat is in feite mijn inzet. U kaatst de bal naar mij terug, maar dan weet u in ieder geval waar de SP in de Staten voor staat. Hoeveel energieverbruik is de marathon ten opzichte van een Formule 1 auto?

480 Gedeputeerde **BOND**: Als je kijkt naar hoeveel mensen daarop afkomen met auto's en met trainen, zo kun je van elk evenement iets maken wat zuur is en dat doen wij niet. Het is zo ver en we gaan er wat van maken, dat is een beetje onze insteek. Het is een fantastisch evenement dat heel goed past binnen de promotie van onze prachtige provincie en daarover verschillen wij van mening. Ze hebben gewoon 12 racedagen, dus die 3 dagen van de Formule 1 gaan gewoon af van
485 andere races. Het blijft gewoon 12. Ze moeten zich gewoon houden aan de vergunning die er ligt. De motie komt echt veel en veel te snel, want we weten het gewoon nog niet. Als je kijkt naar onze ambtelijke uren die wij soms in bepaalde dingen steken, die registreren wij niet op die manier. Zouden wij dat voor dit evenement dan wel moeten doen, is dan de vraag aan u. Dat raden wij u niet aan. Het is wat dat betreft business as usual als het gaat om het werk van de
490 ambtenaren, als het gaat om het maken van zo'n verkeersplan. Dus wat dat betreft is de motie voor een deel ook niet uitvoerbaar, omdat het op dit moment geen staand beleid is dat wij dat soort uren registreren. Wat dat betreft komt de motie te vroeg en ontraden wij hem op dit moment.

495 Mevrouw **KOCKEN** (GL): Op zich begrijp ik dit verzoek wel, maar ik loop zelf ook een beetje vast op de indirecte kosten omdat dat misschien wel alles is. Ik vroeg mij af, is er een manier waarop u dat wel zou kunnen doen, waarbij bepaalde indirecte kosten als die beter geschetst worden, ziet u dat wel als mogelijkheid? Of lukt dat helemaal niet? Voor zover de heer Klein dan zijn motie er nog in herkent, maar dat zou het voor mij gemakkelijker maken om te snappen wat wij hier
500 opdragen.

Gedeputeerde **BOND**: Voorzitter. Dat vind ik een goede suggestie, laten wij dat in commissieverband doen, dat wij u daar op de hoogte houden van wat is nu echt de concrete vraag die voorligt, wat gaan wij daaraan doen en wat kost dat. Dat kan wel. Dan hebben wij ook

505 zicht, we hebben nog niet eens de hulpvraag binnen, zo snel is deze actualiteit die ingebracht is. We hebben zelf nog niet eens zicht op wat er aan ons gevraagd gaat worden. Maar wij kunnen inderdaad wel raden dat zo'n verkeerscirculatieplan en dergelijke, dat komt wel op ons af. Ik stel voor dat in commissieverband te doen.

510 De heer **KLEIN** (CU): Ik kan mij in die gedachtegang op zich redelijk vinden. Waarom ik het woord directe kosten heb genoemd, omdat u zo duidelijk heeft gezegd, wij zijn als provincie van meet af aan helder geweest, wij gaan niet direct investeren in de Formule I. Daarover gaat deze motie dus ook niet, maar er zullen wel indirecte kosten komen. Ik begrijp dat het niet zo is dat iedere ambtenaar op een project schrijft en het daarom niet mogelijk is om het op dit detailniveau uit te werken, maar als er kosten worden gemaakt, dan wil ik dat als PS kunnen bijhouden. Daar poogt 515 deze motie dat mogelijk te maken. Waarom vandaag? Omdat er vanaf dit moment mogelijk verzoeken gaan komen en wij houden graag daar de vinger aan de pols. Daarom lijkt het mij belangrijk om daar nu als PS een uitspraak over te doen.

520 Gedeputeerde **BOND**: Voorzitter. Daar ben ik helder over geweest, laat daar geen misverstand over bestaan: dat is echt aan het nieuwe college. Ik ga met dit college echt niet over het graf heen regeren. Als daar echt geld mee gemoeid is, dan is dat aan het nieuwe college en de nieuwe coalitie, want dan heb je het over substantiële bedragen die je mogelijk moet inzetten om dat te doen, maar daar gaat het nieuwe college over. Daar is nu geen sprake van, want we weten het nu 525 gewoon nog niet.

De **VOORZITTER**: We gaan stemmen over motie 21. Op verzoek van de CU schorsen wij voor 1 minuut. De vergadering is heropend.

530 De heer **KLEIN** (CU): Voorzitter. Ik heb even overlegd met de mede-indieners en andere Statenleden. Ik stel voor om deze motie aan te houden tot bij de behandeling van het coalitieakkoord.

De **VOORZITTER**: Wij houden motie 21 tot nadere order aan.

535

3.a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding

De **VOORZITTER**: Er zijn geen stukken ter bekrachtiging geheimhouding binnengekomen.

3.b. Lijst geheimhouding PS

540

De **VOORZITTER**: Er zijn geen opmerkingen. Ik stel voor de lijst ter kennisgeving aan te nemen.

4. Vaststelling notulen van de vergaderingen van 4, 27 en 28 maart en 18 april 2019

545

De **VOORZITTER**: Ik stel voor om de notulen van de vergaderingen 4, 27 en 28 maart alsmede van de vergadering van 18 april goed te keuren. Op de vergadering van 27 maart hebben wij van

de heer Struben, oud-Statenlid D66, een aantal schoonheidsfoutjes ontvangen, die hebben wij gecorrigeerd in de notulen van 27 maart. Door de griffie zijn verder geen opmerkingen
550 ontvangen. Verlangt iemand nog het woord? Nee, dan zijn de notulen van 4, 27 en 28 maart en 18 april 2019 vastgesteld.

5. Vaststelling strategische Statenagenda

555 De **VOORZITTER**: Wenst iemand hierover het woord? Nee, dan is daarmee de agenda vastgesteld.

6. Vaststelling lijst ingekomen stukken

De **VOORZITTER**: Wij hebben geen opmerkingen ontvangen. Verlangt nog iemand daarover het
560 woord? Nee, dan is voor wat betreft de afdoening van de brieven conform het voorstel van het presidium besloten.

7. Voortgangslijst van moties

565 De **VOORZITTER**: Met ingang van 20 mei worden de moties niet meer op een lijst bij de vergaderstukken gevoegd, maar wordt er vier keer per jaar een aparte lijst met aangehouden moties in het presidium behandeld. Uiteraard zijn de aangehouden moties ook te raadplegen op de website. Door de griffie zijn tot op heden geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand hierover het woord? Nee, dan stel ik voor dit als zodanig vast te stellen.

570

8. Hamerstukken

8.a. Statenvoordracht 39 Aanwijzen (tijdelijke) eerste vicevoorzitter van PS

8.b. Statenvoordracht 40 Aanwijzen leden van de Werkgeverscommissie voor de Statengriffie.

575 **8.c. Statenvoordracht 41 Aanwijzen leden van de Commissie evaluatie Commissaris van de Koning van Noord-Holland**

8.d. Statenvoordracht 42 Aanwijzen leden van de bestuurlijk-ambtelijke adviescommissie Paviljoen Welgelegen

8.e. Statenvoordracht 43 Aanwijzen leden van de werkgroep Willem Arondéuslezing

580 **8.f. Statenvoordracht 44 Aanwijzen vaste en plaatsvervangend leden Programmaraad Randstedelijke Rekenkamer**

8.g. Statenvoordracht 45 Aanwijzen vaste en plaatsvervangend leden van het algemeen bestuur Plassenschap Loosdrecht e.o.

585 **8.h. Statenvoordracht 46 Aanwijzen lid en plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds**

8.i. Statenvoordracht 47 Aanwijzen leden van de Algemene Vergadering van het Interprovinciaal Overleg

8.j. Statenvoordracht 38 Vaststellen vergaderschema PS en commissies 2019

590 **8.k. Statenvoordracht 34 Wijziging van de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer**

8.l. Statenvoordracht 35 Wijziging van de gemeenschappelijke regeling van Recreatieschap Spaarnwoude

8.m. Statenvoordracht 37 Opheffing Gemeenschappelijke Regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol

595 **8.n. Statenvoordracht 33 Wijziging van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Noord-Holland Noord**

8.o. Statenvoordracht 32 Zienswijze op conceptbegroting 2020 en ontwerp-jaarstukken 2018 Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds

600 **8.p. Statenvoordracht 36.a en 36.b Conceptbegroting 2020 en begrotingswijziging 2019 Randstedelijke Rekenkamer.**

De **VOORZITTER**: Op advies van de Interim Statencommissie en het presidium wordt geadviseerd in te stemmen met de hiervoor genoemde voordrachten. Wenst iemand over de hamerstukken het woord of aantekening? Dat is niet het geval. Dan zijn de besluiten behorende bij 8.a tot en met 8.p aangenomen.

9. Statenvoordracht 31 Wijziging Provinciale Ruimtelijke Verordening betreffende geitenhouderij

610 Mevrouw **KONING** (CDA): Voorzitter, de Staten worden gevraagd om de geitenstop die in december is ingesteld, nu op te nemen in de PRV. Dit blijkt nog steeds nodig te zijn in het kader van de volksgezondheid in afwachting van diverse onderzoeken die gaande zijn. Als CDA hebben wij er destijds voor gepleit en blijven wij ervoor pleiten om alleen maatregelen te nemen die echt noodzakelijk zijn en om ervoor te zorgen dat de onderzoeken dusdanig worden uitgevoerd, dat
615 de uitkomsten ook echt toepasbaar zijn in de Noord-Hollandse situatie. Wij zijn het met GS eens dat wij moeten voorkomen dat er op dit moment nieuwe geitenhouderijen in Noord-Holland gevestigd worden. als wij naar de bestaande bedrijven kijken, zien wij dat de geitensector de laatste tijd veel aandacht heeft besteed aan duurzaamheid en dierenwelzijn. Er is met name veel extra aandacht voor het welzijn van de bokjes omdat dat achterbleef. Daarom is vorig jaar een
620 afspraak gemaakt tussen het Ministerie, NGZO en de sector over de borging van het welzijn van jonge bokjes. Het streven is om ze vanaf dit jaar 2019 langer op het geitenbedrijf te laten verblijven in het kader van verbetering van het dierenwelzijn en het verminderen van het transport. Daarmee is naast dierenwelzijn ook de duurzaamheid gediend. De periode varieert van 21 dagen tot 4 maanden met een uitloop naar maximaal 6 maanden. Wij zijn van mening dat wij
625 inspanningen vanuit de sector om het dierenwelzijn te verbeteren, vanuit de provincie moeten ondersteunen en niet tegenwerken. Daarom moeten wij ruimte bieden voor het naleven van deze afspraak uit 2018 en toestemming geven om de bokjes tijdelijk op het bedrijf te laten na de geboorte. Het streven van de sector is daarnaast om geiten langer te melken waardoor er steeds minder bokjes geboren zullen worden. Voorheen gingen deze bokjes naar afmestbedrijven.
630 Daarom zijn er in de nieuwe situatie niet meer dieren en dus niet meer risico voor de volksgezondheid, maar er wordt anders met de geiten omgegaan. Ze blijven langer op het bedrijf van geboorte. Op het moment dat de geitenstop werd ingesteld in december, is er nog geen rekening gehouden met deze nieuwe afspraken en er waren toen wel drachtige geiten maar

vrijwel geen bokjes. Daarom is het van belang dat wij nu aangeven dat er ruimte is voor het
635 tijdelijk houden van deze bokjes ter verbetering van dierenwelzijn. Wij zijn blij dat wij met een
groot aantal Statenleden en ambtelijke ondersteuning een amendement hebben kunnen opstellen
waarin wij deze ruimte mogelijk maken in het kader van dierenwelzijn.

Amendement 15/270519

640 Geitenhouderij

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 mei 2019

Concluderende dat:

645 *Het ministerie van LNV, de NGZO en de geitensector in 2018 met elkaar hebben afgesproken dat
er in het kader van het dierenwelzijn naar gestreefd moet worden om de geitenbokjes voortaan
op het eigen bedrijf af te mesten.*

Overwegende dat:

- 650 - *Het in het kader van dierenwelzijn goed is om in de tekst van de PRV aangaande de
geitenhouderij te regelen dat het aan de geitenhouders in Noord-Holland is toegestaan om
ter verbetering van het dierenwelzijn tijdelijk extra bokjes op het bedrijf te hebben, voor
zover het gaat om bokjes geboren op het eigen bedrijf als nakomelingen van de geiten op
het eigen bedrijf;*
- 655 - *Deze bokjes tijdelijk (maximaal 6 maanden) op het eigen bedrijf moeten kunnen blijven
om te voldoen aan de afspraak tussen het ministerie, de NGZO en de sector om te streven
naar vermindering van de sterfte van bokjes.*

Besluiten:

660 *Om artikel 8.b als volgt te wijzigen:*

Het bestaande lid 4 wordt vernummerd naar lid 5.

Een nieuw lid 4 wordt ingevoegd, luidend:

665 *In afwijking van het eerste lid onder c en het tweede lid onder c mag voor de periode van
maximaal zes maanden het aantal aanwezige geiten worden vergroot ten behoeve van het
afmesten van op het bedrijf zelf geboren geitenbokken.*

Fracties CDA, VVD, CU, FvD, PVV

670 De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **ROMMEL** (VVD): Voorzitter. Het CDA heeft al veel voor mijn voeten weggemaaid. Wij
hebben oog voor de gezondheidsrisico's in deze expliciete sector, maar wij hebben ook oog voor
de agrariërs. In 2018 is een besluit genomen om de bokjes wat langer op de boerderij te houden
675 en daar hebben wij toen in het voorbereidingsbesluit geen rekening mee gehouden. In de laatste
commissievergadering is ook gevraagd hoe wij daar dan mee omgaan. Er werd aangegeven dat

door Handhaving de tijdelijkheid van deze bokjes gerespecteerd zou worden en wij willen toch voor deze belangrijke sector vastleggen in de PRV dat die bokjes daadwerkelijk deze periode op de boerderij kunnen blijven bij hun moeder vanwege hun welzijn. Vandaar dat wij het amendement mede indienen.

De heer **KLEIN** (CU): Voorzitter. Wij vinden het belangrijk om geen risico te nemen rondom de volksgezondheid. Wij ondersteunen daarom dit tijdelijke verbod op het uitbreiden van het aantal geiten bij veehouderijen, nu uit onderzoek bekend is dat er mogelijk verband is tussen deze veehouderijen en longontsteking. Wij vinden echter wel dat we de uiterste zorgvuldigheid moeten betrachten met dit soort generieke maatregelen die een direct effect hebben op een beperkt aantal ondernemers. Dit is nu een van de twee direct werkende verboden in onze PRV en wat ons betreft, moeten dat er zeker niet veel meer worden. Graag horen wij de toezegging van GS of zij bereid zijn dit beleid zo snel mogelijk te herzien na het bekend worden van de uitkomsten van het gezondheidsonderzoek. Ten tweede, zoals al genoemd door het CDA, wij vinden het van belang dat deze maatregel niet ten koste gaat van maatregelen rondom dierenwelzijn die door de sector zelf zijn ingesteld. Daarom zijn wij mede-indieners van het amendement om het afmesten van op het bedrijf zelf geboren bokjes uit te zonderen van dit verbod.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Voorzitter. In de interim Statencommissievergadering van vorige week hebben wij met elkaar uitgebreid gesproken over het voorstel om de PRV te wijzigen in het kader van het starten en uitbreiden van een geitenhouderij als ook voor het omvormen van boerenbedrijven tot geitenhouderij. Nadat wij op 10 december 2018 in de vergadering een voorlopige voorziening troffen, is het noodzakelijk om op zeer korte termijn over te gaan tot het voorlopig definitief maken van dit besluit. Ik zeg: voorlopig definitief. In andere provincies lopen op dit moment onderzoeken naar de werkelijke effecten van geitenhouderijen op korte en lange afstanden van bewoning. We moeten goed in kaart hebben welke relatie er is tussen geitenhouderijen en het opvallend vaker voorkomen van longaandoeningen bij mensen die wonen, werken en recreëren in een brede straal om een geitenbedrijf heen. Wij zijn tevreden met de wijziging an sich. In het belang van de volksgezondheid wordt het voorlopig onmogelijk gemaakt om geitenbedrijven te starten of uit te breiden. Het is nog wat onduidelijk hoe het zit met vergunningaanvragen van voor ons besluit van 10 december 2018. Worden deze vergunningen wel of niet toegekend en welke instrumenten heeft een gemeente om deze vergunningaanvragen alsnog af te wijzen, bijvoorbeeld in het belang van de volksgezondheid. Vorige week ontspon zich een discussie waar veel gesproken werd over de nieuwe aanwas van geitenbokken. Als er op een boerderij jonge dieren worden geboren, is het in het kader van dierenwelzijn beter als deze dieren tijdelijk, maximaal 6 maanden, op het bedrijf blijven. Dit punt, dierenwelzijn is voor ons belangrijk, maar wij zijn ons ervan bewust dat het bij lange na helaas niet zo is dat deze jonge dieren bij de moeder verblijven, zoals mijn collega van de VVD aan wishful thinking deed. Het zou mooi zijn als deze stap op korte termijn toch gezet zou kunnen worden. Dat het aantal pasgeboren dieren in de maximering van het aantal toe te laten dieren een punt van discussie is geworden, was eigenlijk wel te voorzien. Wat ons betreft, gaan deze dieren op de een of andere manier meetellen en wordt ook voorkomen dat het bedrijf zo snel mogelijk van deze pasgeboren dieren af wil door ze niet meer op het bedrijf te houden. Wij

720 wachten voor onze besluitvorming even de verdere beraadslagingen en zeker het antwoord van gedeputeerde Bond af.

De **VOORZITTER**: Het is de maidenspeech van de heer Cardol.

725 De heer **CARDOL** (GL): Voorzitter. Ik had niet kunnen bevroeden dat mijn maidenspeech over geiten en bokjes zou gaan, maar er zijn mindere onderwerpen om het woord over te voeren, dus ik voel mij vereerd. Wij zijn blij met de voorgestelde PRV-wijziging omdat wij hiermee onze verantwoordelijkheid voor de volksgezondheid serieus nemen. Er zijn ernstige zorgen over de gezondheidseffecten van geitenhouderijen en dan is het goed om tijdig preventief op te treden.

730 Ik denk dat wij het hier ook wel over eens zijn. Ik wil de twee onderwerpen bespreken waarover amendementen zijn aangekondigd. Te beginnen met het amendement van het CDA en anderen. De intentie achter dit amendement is prima, namelijk het welzijn verbeteren van de bokjes die op het bedrijf worden geboren. Dat doel heeft onze sympathie, maar wij hebben grote twijfels over de uitvoerbaarheid ervan. Daarom een aantal vragen aan de indieners en het college. In de

735 overwegingen wordt verwezen naar de afspraken tussen het ministerie en de sector. Wat is de status van deze afspraak? Het lijkt vooral een vroom voornemen zonder sancties waaraan bedrijven niet gebonden zijn. Wat is dan in dit verband de waarde van deze afspraken? Het doel van de PRV-wijziging is het aantal dieren op het huidige niveau te stabiliseren zolang er twijfels zijn over de gezondheidseffecten. Garandeert dit amendement dat er toch niet een sluipende

740 stijging van het aantal geiten in de provincie ontstaat? Er staat bijvoorbeeld geen enkele termijn genoemd in het besluit. Ten derde. Doel van de voordracht is ook een helder handhavingskader te formuleren. Ook daarover hebben wij twijfels. Hoe moet een handhaver vaststellen of alle bokjes inderdaad van het eigen bedrijf afkomstig zijn? Hoe houden wij zicht op de termijnen? Met andere woorden, creëren we niet een nog vagere situatie dan in de voordracht? Die zal misschien

745 leiden tot gedoogsituaties, dat is ook niet fraai, maar dan is er in ieder geval altijd de terugvaloptie op de vergunning. Dan het amendement wat u allemaal gezien heeft volgens mij, dat is ingediend door GL en de PvdD en inmiddels ook ondertekend door de PvdA en SP. Het lijkt misschien een kleine kwestie, twee woordjes in de tekst, maar volgens ons is dit toch van belang. Laat ik voorop stellen dat GL van mening is dat de veestapel in Nederland de komende jaren

750 sowieso moet krimpen, maar deze maatregel is daarvoor niet het instrument en is dus ook niet de inzet van ons amendement. In de toelichting staat nu en ik citeer: "Indien er zicht is op oplossingsgerichte maatregelen, zal de wijziging van de verordening worden ingetrokken of aangepast." Dit is geen heldere conditie. Als wij onze zorgen voor de gezondheid serieus nemen, dan moeten wij deze PRV-wijziging niet intrekken als er zicht is op oplossingen, maar als die

755 oplossingen zijn geïmplementeerd. Dan het woordje 'zal'. Met die formulering geven wij het college en onszelf in feite de opdracht om op het moment dat er nog niets is veranderd, het voorstel al in te trekken of aan te passen. Vasthouden aan een stop is dan geen optie meer. Wij zetten onszelf op het foute moment voor het blok en wij wekken hiermee ook verkeerde verwachtingen naar de sector. Ons voorstel is dus om 'kan' te laten staan, dan geven wij onszelf

760 de opdracht een serieuze discussie te starten zonder op voorhand al te beloven dat wij gaan intrekken of aanpassen. Zo voorkomen wij ook verkeerde verwachtingen bij de sector. Daarom is

dit amendement dus wel belangrijk. Ik dien het amendement in. Wij zijn benieuwd naar de reacties van het college en PS en wij hopen uiteraard op steun van u allen.

765 **Amendement 16/270519**

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 27 mei 2019

Besluiten:

770 *in de toelichting bij het ontwerpbesluit 31-2019, blz. 8 van de voordracht tweede alinea, tweede zin, luidend: "Indien uit dit landelijk onderzoek oorzaken van de ziektelast door geitenhouderijen blijken en er zicht is op oplossingsgerichte maatregelen, zal de wijziging van de verordening worden ingetrokken of aangepast.", het woord 'zal' te vervangen door het woord 'kan', waardoor de zin als volgt komt te luiden:*

775 *"Indien uit dit landelijk onderzoek oorzaken van de ziektelast door geitenhouderijen blijken en er zicht is op oplossingsgerichte maatregelen, kan de wijziging van de verordening worden ingetrokken of aangepast."*

Toelichting:

780 *De toelichting in de Statenvoordracht is onderdeel van het ontwerpbesluit en geeft daarmee richting aan de veronderstelde handelwijze van GS (voorstel inzake intrekken of aanpassen van de wijziging in de PRV) en PS (besluitvorming daarover) in genoemde situatie. Dat geldt voor het college en voor de Staten, maar het wekt ook verwachtingen bij de sector. Wij kunnen ons —*
zoals uitgesproken in de Interim Statencommissie van 20 mei 2019 – in grote lijnen vinden in het
785 *voorstel van het college van GS om op dit moment met ruimtelijke instrumenten een 'geitenstop' in te voeren. GS wijzen op het voorzorgbeginsel volgens artikel 191, tweede lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en de provinciale zorg voor een goede ruimtelijke ordening en de kwaliteit van de leefomgeving, inclusief de volksgezondheid. Het college wijst op de sterke groei die de sector in Nederland momenteel doormaakt. In de inleiding op het voorstel*
790 *stelt het college: "Uit onderzoeken blijkt dat inwoners binnen een straal van 2 kilometer van een geitenhouderij meer kans hebben op een longontsteking. De kans neemt toe met ongeveer 25% indien men in de buurt van een geitenhouderij woont. Dit beeld is consistent over de jaren 2009 tot en met 2016." Wij delen deze zorg van het college en zijn er niet van overtuigd dat hier op korte termijn sluitende oplossingen voor zullen worden gevonden. Daarom moeten wij niet de*
795 *suggestie wekken dat intrekking of aanpassing van de huidige wijziging een automatisme zal zijn als (citaat)"... er zicht is op oplossingsgerichte maatregelen". Het is goed om op dat moment het gesprek weer met elkaar te voeren. Dat kan leiden tot intrekking of aanpassing, maar we moeten onszelf niet nu al verbinden aan intrekking of aanpassing en ook niet die suggestie wekken naar de sector. Daarom stellen wij voor de oorspronkelijke formulering van het college te handhaven*
800 *en dit in de toelichting in de Statenvoordracht weer te herstellen.*

Fracties GL, PvdD, PvdA, SP

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

805

De heer **VOSKUIL** (PvdA): Voorzitter. De wijzigingen die voor de PRV worden voorgesteld, komen wat ons betreft goed overeen met hetgeen wij in december besproken hebben. Het belang van de volksgezondheid weegt voor ons ook zwaar genoeg om deze beperkingen op te leggen. Het dierenwelzijn is voor ons natuurlijk ontzettend belangrijk, maar als je aan de ene kant zegt, wij gaan het aantal geiten beperken vanwege de risico's voor de volksgezondheid zolang dat niet duidelijk is, komt op ons wat raar over. Dan kom ik bij het amendement, dat je aan de andere kant, zegt, maar uit het oogpunt van dierenwelzijn mag je toch je veestapel vergroten met 40 tot 50%. Daar zit iets raars in en daar zijn wij niet blij mee, maar wij vinden dat er ook geen enkele incentive in zit voor de geitenboer zelf om het aantal af te mesten bokken te beperken en dat het alleen maar neerkomt op een verruiming van de bestaande vergunning. Daar zijn wij niet voor en ofschoon ik een kleine slag om de arm houd ten aanzien van de reactie van de gedeputeerde daarop, die in de commissie een wat elegantere tussenweg had geformuleerd, zullen wij het amendement niet steunen. Aangezien wij het andere amendement mede indienen, zullen wij daar voor stemmen.

820

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Voorzitter. Met de definitieve wijziging van de PRV willen wij voorkomen dat er nieuwe grote concentraties geiten ontstaan in onze provincie omdat er onduidelijkheid is over de mogelijke gevolgen voor onze volksgezondheid. Geen lichtzinnig thema en dat vraagt gepast handelen van ons als provincie. Wij kunnen daarom instemmen met het opnemen van de geitenstop in de PRV. Ik heb net het debat gevolgd en het lijkt nu alsof door onze PRV-wijziging het initiatief uit de sector voor het kunnen afmesten van de bokjes op het eigen bedrijf niet meer mogelijk is. Kunnen GS ons hierover duidelijkheid geven? Hoe ging dat voorgaande jaren dan? Toen waren de aantallen toch ook onderdeel van de vergunning? Juist in de Interim Commissievergadering hebben wij begrepen van het college dat er de afgelopen jaren geen problemen waren met de aantallen bokjes en dat het nu ook niet wordt verwacht, omdat de vergunningen niet veranderen na deze voorgestelde wijziging. Kortom, wordt er nu door deze wijziging een probleem veroorzaakt?

835

De **VOORZITTER**: De heer Hollebeek houdt zijn maidenspeech.

840

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Voorzitter. Net als de heer Cardol had ik nooit kunnen bevroeden dat mijn maidenspeech over geiten zou gaan, dus daar kunnen wij elkaar een hand geven, net zoals bij het indienen van het amendement. Wij kunnen ons vinden in het voorstel om een zogenoemde geitenstop in te voeren en zijn er content mee dat hier het voorzorgsbeginsel geldt. De gezondheid van de Noord-Hollandse bevolking is immer niet iets waar wij lichtvoetig mee om moeten gaan. Daarom bevreemdt het ons dat de verordening wanneer er en ik citeer "zicht is op oplossingsgerichte maatregelen, zal worden ingetrokken". Een wel heel resoluut gevolg van een vrij losjes geformuleerde oorzaak, want wanneer is ergens zicht op? Volgens goed gebruik past men normaalgesproken maatregelen pas aan als de daadwerkelijke oplossing gevonden is en niet als die ergens in de verte lijkt op te doemen. Het lijkt nu dat er een automatisme wordt verbonden aan iets dat juist vrij onzeker lijkt, daarom stellen GL samen met ons voor en ondertussen ook gesteund door de PvdA en SP, om de oorspronkelijke formule te handhaven en

in de toelichting in de Statenvoordracht te herstellen. Zicht op oplossingsgerichte maatregelen zou kunnen leiden tot aanpassingen, maar dit zal nooit een wet van Meden en Perzen mogen
850 zijn. Het moge duidelijk zijn dat wij geen voorstander zijn van het verschijnsel geitenhouderij. Het hele proces in de geitenhouderij waarbij er jaarlijks tienduizenden geiten worden afgedankt als afvalproduct, alleen zodat wij nog een extra soort melk en kaas kunnen consumeren, zorgt voor enorm veel leed zonder dat er een maatschappelijke noodzaak voor is. De situatie in de melkgeitenhouderij is schrijnend. 90% van de melkgeiten staat hun hele leven binnen op stal, ze
855 leven in groepen van 50 tot 250 dieren en hebben slechts 1,1 tot 1,3 m² per geit, een derde van de geiten sterft een afdankdood. Het percentage geitenlammeren dat sterft, is het hoogste van alle diersoorten in de veehouderij. De lammetjes die overleven, worden direct na de geboorte bij hun moeder weggehaald, want de melk is volgens de sector niet voor het geitje maar voor de mens. Als reactie op het amendement van het CDA, wij zetten ons al sinds jaar en dag in voor het
860 dierenwelzijn en in dat kader zouden wij zeer blij moeten zijn met de soms ietwat plotselinge aandacht van andere partijen voor dit onderwerp. Nog in april 2018 werd een verwijzing naar dierenwelzijns-eisen door de vorige coalitiepartijen geschrapt uit de aanpassing van een provinciale ruimtelijke verordening omdat en ik citeer nog een keer: "Het toezicht houden op het voldoen aan de eisen op het gebied van milieu en dierenwelzijn niet de bevoegdheid is van de
865 provincie." Volgens het verslag van de commissievergadering van 16 april 2018 is de toetsing van dierenwelzijn aan het Rijk. Nu het echter als argument kan worden ingezet om uitbreiding van het aantal geiten toe te staan, lijkt dit opeens niet meer op te gaan voor onder andere CDA en VVD. De voordracht zoals die er nu ligt, is zorgvuldig tot stand gekomen door een brede consultatie met onder andere gemeenten, RUD, omgevingsdiensten GGD en LTO, maatschappelijk
870 breed gedragen dus. Het lijkt ons erg vreemd om nu op het laatste moment ons te laten leiden door het advies en de interpretatie van een van die belanghebbende partijen. Laten wij niet vergeten dat de bokjes sowieso bij de moeder weggehaald worden, of ze nou afgemest gaan worden op het bedrijf zelf of bij een bokkenmesterij, in tegenstelling tot wat mevrouw Rommel zojuist heeft gezegd. Toen de sector voorstelde om voortaan bokjes op de eigen boerderij af te
875 gaan mesten, is er blijkbaar niet goed nagedacht over dat het aantal dieren dat binnen de vergunning valt, weleens overschreden zou kunnen gaan worden door de geboorte van nieuwe lammeren. Om nu te gaan marchanderen met de volksgezondheid om deze misrekening te vereffenen, lijkt ons meer een potje meer of minder volksgezondheid dan op een structurele verbetering. Bovendien is er geen enkele garantie dat dit amendement een positieve bijdrage zal
880 leveren aan het totale dierenwelzijn. Wij onderkennen wel dat het gesleep met dieren onwenselijk is en dat het voor het verlagen van het sterftcijfer beter is om de dieren op het bedrijf te houden waar ze worden geboren, maar zolang er geen vergunruimte wordt weggehaald bij de afmestbedrijven, wordt hier alleen maar ruimte geboden om per saldo meer geiten te houden. Zolang niet geregeld is dat er vergunde ruimte bij afmestbedrijven wordt weggehaald, zijn wij
885 sowieso tegen dit amendement. Wij willen ons constructief opstellen tegenover een overgangsregeling waarin bijvoorbeeld de eerste lichter die binnen een nieuwe verordening valt, enige coulance wordt geboden, maar het oprekken van het aantal dieren voor de gehele periode zonder dat er aan de andere kant maatregelen worden genomen bij de afmestbedrijven achten wij niet in het belang van de gezondheid van alle menselijke en niet-menselijke wezens in Noord-
890 Holland.

Gedeputeerde **BOND**: Voorzitter. Er is iets gebeurd met de volksgezondheid, dat was de reden voor het voorbereidingsbesluit van de provincie waarin wij zes maanden de tijd hadden om de verordening aan te passen en die ligt nu voor en daar zijn een aantal vragen over gesteld en
895 amendementen ingediend. De uiterste zorgvuldigheid is zeker betracht. Wij hebben twee keer een gesprek gehad met de sector en wij hebben in de commissie inspraak gehad van de LTO namens de sector. En wij hebben in de commissie maar ook met de sector afgesproken, op het moment dat de uitslag bekend is van het onderzoek, wordt dat met u gedeeld en dan moeten wij kijken wat wij daarmee doen. Ik stel voor dat wij dan ook gaan kijken naar wat er landelijk
900 gebeurt, want het is wel een landelijk issue en het is ook een landelijk onderzoek en niet per provincie zoals door iemand werd gezegd. Dat gaat over de relatie met mogelijke longaandoeningen in de nabijheid van geitenhouderijen binnen 2 km. Alle aanvragen voor 18 december gedaan, moeten door de gemeente in behandeling genomen worden maar in het kader van het voorzorgsbeginsel heeft de gemeente een instrument in handen om zo'n aanvraag te
905 weigeren. Dan de uitvoerbaarheid waar met name GL op inging. Die zegt, het lijkt nu ook al te gebeuren in de afgelopen jaren, maar er wordt niet gehandhaafd vanwege de tijdelijkheid. Dan is de vergunning leidend. In de richting van de PvdD, dit is geen verruiming van de vergunning, de vergunning is gewoon leidend voor het bedrijf. Vanwege de tijdelijkheid heb je inderdaad mogelijk in de periode dat de geiten drachtig zijn en werpen, dat het aantal dat in de vergunning
910 wordt toegestaan, wordt overschreden, maar vanwege de tijdelijkheid is dat moeilijk te handhaven. Ik wil niet zeggen dat je het gedooft, maar het is moeilijk te handhaven omdat een paar weken erna het bedrijf gewoon weer voldoet aan de vergunningseisen en -voorwaarden. Ik dacht dat D66 daar iets over zei, wij willen niet voorkomen dat de bedrijven kunnen groeien. Dat is wel waar de tijdelijke aanpassing van de verordening over gaat, maar dat is geen doel op zich.
915 Dat is gewoon een gevolg van het feit dat het onderzoek er is en dat wij nu zeggen, voorlopig geen groei en nieuwvestiging van bestaande bedrijven. De PvdD, de discussie over zal en kan. Hier speelt het argument van de betrouwbare overheid. Als blijkt dat er geen relatie is tussen de longziekten, volksgezondheid en de geitenhouderij, dan moet je daar gewoon eerlijk over zijn met zo'n uitslag. Dat vind ik wel een afweging die je moet meenemen als het gaat over het zijn
920 van een betrouwbare overheid naar de bedrijven toe. In dit geval zijn het geitenhouderijen, maar ik vind dat altijd belangrijk in de totale breedte.

VERKIEZINGEN EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL

925 De **VOORZITTER**: Ik vind het heel vervelend mijnheer Bond en mijnheer Hollebeek, het is nu 14.30 uur en ik had gedacht dat wij met een paar minuten de eerste reactie zouden kunnen afmaken, maar dat gaat niet lukken. Ik schors de vergadering tot 14.45 uur. Ik wil u wel verzoeken allemaal terug te zijn om 14.45 uur en dan gaan wij over tot de stemming voor de Eerste Kamer. Ik heropen de vergadering voor de verkiezing van de leden van de Eerste Kamer.
930 De stemming begint exact om 15.00 uur maar ik neem even met u de stemprocedure door. Overeenkomstig het bepaalde in artikel T3 van de Kieswet zal ik eerst als voorzitter van het stembureau de leden van het stembureau gaan benoemen. Ik stel voor om de heer Voskuil (PvdA), mevrouw Alberts (SP) en mevrouw Rommel (VVD) te benoemen en die zullen straks om

15.00 uur met mij samen hiervoor plaats gaan nemen aan de tafel in het midden van de zaal,
 935 want het is voorgeschreven dat u als Staten alle handelingen van het stembureau goed kunt
 volgen. Ik verzoek u dan ook de Statenzaal tijdens de stemming en de telling niet te verlaten. U
 wordt straks door de griffier in tweetal opgeroepen en dan kunt u een stembiljet bij mij ophalen.
 Er zijn geen machtigingen afgegeven. U gaat met het stembiljet naar een van de hokjes en daar
 vindt u het bekende rode potlood. Ik heb gehoord dat er ook een puntenslijper ligt, dus mocht
 940 het nodig zijn dan kunt u het puntje van het rode potlood extra scherp maken. U brengt uw stem
 uit op het stembiljet en u mag slechts een rondje rood maken, dat is op de naam van de
 kandidaat waar u op stemt. Een geldig stembiljet is een biljet waarop een rondje is rood gemaakt
 of geen rondje en dan is het een blanco stem. Mocht u zich vergissen, dat kunt u eenmalig doen.
 Dan meldt u zich bij de voorzitter met het stembiljet en zet ik er aan alle kanten 'onbruikbaar' op
 945 en dan krijgt u eenmaal een nieuw biljet en opnieuw proberen het ene rondje rood te kleuren. Als
 u klaar bent met stemmen, dan vouwt u het biljet zodanig dicht dat de namen onzichtbaar zijn.
 Dan gaat het in de plastic box en dan gaat u terug naar uw plaats. Zijn hier vragen over? Niet. Ik
 hoef geen volmachten voor te lezen, dat betekent dat er vanmiddag 55 Statenleden aanwezig zijn
 en er 55 stemmen zullen worden uitgebracht. Het is belangrijk om dat met elkaar vast te stellen
 950 want dat zal terugkomen in het proces-verbaal van deze stemming. Dan nodig ik nu de leden van
 het stembureau uit om samen met mij plaats te nemen aan de tafel in het midden van de zaal.
 Degene die na het stemmen het stembiljet gaat controleren, neemt links van mij plaats. We
 wachten even tot het 15.00 uur is want in geheel Nederland zal exact om 15.00 uur de stemming
 beginnen. Het is 15.00 uur en wij gaan starten met de verkiezingen van de leden voor de Eerste
 955 Kamer. De griffier zal straks twee leden in de volgorde van het alfabet oproepen. U komt naar mij
 toe, u krijgt beiden een stembiljet en u levert dat opgevouwen weer in, zodat de binnenkant niet
 zichtbaar is. Na de stemming kom ik weer bij u terug. (stemming). Ik ga ze nu tellen. Ik heb 55
 stembiljetten terug ontvangen. Dan ga ik nu over tot het openen van de stembiljetten. Dan zal ik
 voorlezen waar de stem op is uitgebracht en wij controleren gelijktijdig de geldigheid van het
 960 stembiljet. Het stembureau heeft als volgt het proces-verbaal opgemaakt uiteraard onder
 dankzegging aan de leden van het stembureau. Het aantal aanwezige leden dat aan de stemming
 heeft deelgenomen is 55, wij hadden geen machtigingen, dus het totaal aantal toegestane
 kiezers was 55. Het aantal uitgebrachte stemmen bedroeg ook 55. Er zijn niet meer stemmen
 uitgebracht dan toegelaten kiezers. De uitslag is als volgt: er zijn nul blanco stemmen
 965 uitgebracht, nul ongeldige stemmen, het aantal geldige stemmen is 55. Lijst nr. 1 kandidaat
 nummer 1, VVD, mevrouw Jorritsma heeft 9 stemmen. Totaal 9 voor lijst 1. Lijst 2, CDA,
 kandidaat nummer 1, de heer Knapen, totaal 4 stemmen. Lijst nummer 3, D66, kandidaat
 nummer 1, mevrouw Bredenoord, totaal 6 stemmen. Lijst 4, PVV, kandidaat nummer 7, mevrouw
 Bezaan, totaal aantal stemmen 3. Lijst 5, SP, kandidaat nummer 1, de heer Kox, totaal 3
 970 stemmen. Lijst 6, PvdA, kandidaat nummer 1, mevrouw Vos, totaal 6 stemmen. Lijst 7, GL,
 kandidaat nummer 1, de heer Rosenmöller, totaal 9 stemmen. Lijst 8 CU, kandidaat nummer 1,
 mevrouw Bikker, totaal 1 stem. Lijst nummer 9, PvdD, kandidaat nummer 1, de heer Koffeman, 2
 stemmen, kandidaat nummer 2, mevrouw Teunissen, 1 stem, totaal 3 stemmen. Lijst 10, SGP,
 totaal stemcijfer nul, geen stemmen. Lijst 11, 50plus, kandidaat nummer 1, de heer Van Rooijen,
 975 totaal 1 stem. Lijst 12, Onafhankelijke Senaatsfractie, nul stemmen, totaal nul stemmen. Lijst 13,
 Forum voor Democratie, kandidaat nummer 1, de heer Otten, 1 stem, kandidaat nummer 16, de

980 heer Berkhout, 8 stemmen, totaal 9 stemmen. Lijst 14 DENK, kandidaat nummer 1, de heer Öztürk totaal 1 stem. Dat is getekend door de leden van het stembureau, de heer Van Dijk, mevrouw Alberts, mevrouw Rommel en de heer Voskuil. Wij constateren dat het aantal stemmen gelijk is aan het aantal uitgebrachte stemmen. Ik feliciteer alle Statenleden op wie een stem is uitgebracht. Het proces-verbaal is getekend en wordt in een verzegelde envelop met een chauffeur naar Den Haag gebracht. De verdere procedure is als volgt. De verzegelde enveloppen worden nu naar de kiesraad gebracht en op vrijdag 31 mei om 16.00 vindt een openbare zitting plaats van de kiesraad in het gebouw van de Eerste Kamer waarin de uitslag wordt vastgesteld.

985 Deze stemming is beëindigd. Ik stel voor even te schorsen voor 10 minuten. De vergadering wordt heropend. Graag een applausje voor onze Statengriffie want die hebben dit perfect geregeld en het is goed verlopen.

990 **9. Statenvoordracht 31 Wijziging Provinciale Ruimtelijke Verordening betreffende geitenhouderij (Vervolg)**

De **VOORZITTER**: We gaan door met de bespreking van agendapunt 9, de wijziging van de PRV in verband met de geitenhouderijen. De heer Bond was bezig met een reactie op de eerste termijn en wellicht ook een advies voor de twee ingediende amendementen. Maar eerst het woord aan de

995 heer Hollebeek voor een interruptie.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Voorzitter. De gedeputeerde spreekt over een betrouwbare overheid en dat is iets wat wij allemaal willen. Daarom juist vinden wij het belangrijk dat er geen uitzicht moet zijn op maatregelen, maar dat er een duidelijke oplossing is, die wetenschappelijk bewezen

1000 en onderbouwd is. Zolang dat niet het geval is, vinden wij niet dat je met zekerheid mag stellen dat de verordening aangepast kan worden.

Gedeputeerde **BOND**: Wat is de vraag?

1005 De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): U stelt dat de betrouwbare overheid moet zeggen dat iets zo gebeurde maar dan moet het criterium wat zal gaan zorgen – bent u dat met mij eens – ook waterdicht zijn. Nu staat er een formulering: als er zicht is op mogelijke oplossingen, dan zal de verordening worden aangepast. Maar als je betrouwbaarheid uit wilt stralen, dan moeten wij dat duidelijk stellen.

1010 Gedeputeerde **BOND**: Voorzitter, ik bedoel ermee dat wij met elkaar maatregelen hebben aangekondigd omdat er een vermoeden is dat er een relatie ligt tussen geitenhouderijen en de volksgezondheid met name longaandoeningen. Daardoor gaan bedrijven gewoon op slot nu, dat is een maatregel die wij in Noord-Holland hebben genomen. Wij hebben ook gezegd, geen

1015 nieuwvestigingen meer. Dat is best wel een lastige als het gaat om dierenwelzijn en economische bedrijfsmatigheid. Ik bedoel met betrouwbare overheid dat als de uitslag van het onderzoek komt en het blijkt niet zo te zijn, dat je dan terug moet naar de situatie zoals die was.

1020 De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik lees in de tekst niet dat het niet zo blijkt te zijn. Daar is de tekst niet duidelijk genoeg over. Er staat, als er een mogelijkheid is dat er zicht is op een oplossing.

Gedeputeerde **BOND**: Wij kennen nu de uitslag van het onderzoek nog niet, dat loopt nog. Ik wil dat eerst even afwachten.

1025 De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Bent u het dan niet met mij eens dat we dan moeten stellen dat we een zekere uitslag moeten hebben. Nu is het gewoon heel diffuus gesteld. Waarom, dat is de vraag?

1030 Gedeputeerde **BOND**: Ik ben het niet met u eens dat het diffuus gesteld is, ik vind het gewoon klip en klaar gesteld. Op dit moment is er geen mogelijkheid in Noord-Holland voor uitbreiding van bestaande bedrijven en dat nieuwe bedrijven zich hier niet kunnen vestigen. Ik vind dat klip en klaar. Ik vind het ook klip en klaar dat we de uitslag van het onderzoek afwachten en dan opnieuw kijken wat we gaan doen en dat doe ik het liefst in landelijk verband. U weet ook van mijn commentaar in de commissie, dat wij dit in IPO-verband eerder hadden moeten oppakken
1035 met elkaar in plaats van iedere provincie afzonderlijk, want dat heeft wel geleid tot iets wat diffuus is want het gaat om de verschillen. Daar ben ik niet blij mee, daar ben ik eerlijk in. Wij hebben hier nu een hele duidelijke verordening voor de geitenhouderij.

1040 De heer **CARDOL** (GL): Voorzitter. Ik hoor u net zeggen, dan gaan wij kijken wat wij doen. Dus als het onderzoek duidelijk is en er zijn, want er zijn twee condities eigenlijk, het onderzoek is duidelijk en er is zicht op oplossingsrichtingen, dat is het vage punt volgens mij. Dan zegt u, dan gaan wij kijken wat wij doen, maar zo staat het nu niet in de toelichting. Daar staat nu: dan gaan we of intrekken of aanpassen, maar we zouden ook kunnen besluiten om hem ongewijzigd te laten. Dat kan niet meer in deze formulering. U zegt, wij zullen aanpassen of intrekken en dan
1045 zeggen wij, laat daar gewoon staan, het kan gebeuren, prima om op dat moment weer de discussie met elkaar te voeren, maar niet op dat moment te zeggen, we besluiten op dat moment intrekken of aanpassen.

1050 Gedeputeerde **BOND**: Daar hebben wij het al eerder over gehad en er is al geconcludeerd dat het een beetje een semantische discussie is die wij met elkaar voeren, want als nu blijkt dat het niet zo is, dat er geen relatie is tussen volksgezondheid, longgaandoeningen en de geitenhouderij, dan is dat toch een moment om daar opnieuw naar te kijken. Dan hebben wij toch een uitslag waarbij wij recht moeten doen aan de bedrijven, die dan 2 of 3 jaar op slot hebben gezeten.

1055 De heer **CARDOL** (GL): Dan zou er moeten staan, dan zullen wij op dat moment gaan kijken wat wij ermee gaan doen. Maar dan moet u niet zeggen, dan zal die ingetrokken of aangepast worden.

1060 Gedeputeerde **BOND**: Ik zie het verschil niet zoals u het interpreteert. Ik heb in mijn beantwoording heel duidelijk aangegeven hoe wij daarnaar kijken. Er zit niet zoveel verschil tussen zal en kan als het gaat om de uitslag van een onderzoek dat nu loopt. Ik heb al gezegd

dat wij er in IPO-verband voor zullen pleiten om dat echt landelijk te doen, dat alle provincies daar op dezelfde manier op zullen reageren en dan krijg je een soort van definitieve verordening daarover. Nu hebben wij het in deze verordening zo geregeld dat wij daar grip op hebben en dat wij dat inderdaad kunnen controleren.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Kan de gedeputeerde uitleggen waarom de oorspronkelijke tekst veranderd is als het dan toch niet zoveel zou uitmaken?

Gedeputeerde **BOND**: Daar zal mijn collega Geldhof op ingaan, op die zal en kan discussie. Dit is het technische deel van de verordening. Daar is wel een reden voor waarom wij dat gedaan hebben, dat is puur inhoud. Ook het feit dat wij moeten controleren of zo'n verordening ook klopt inhoudelijk en dat is de reden waarom het veranderd is. Als je kijkt naar de snelheid waarmee dit gedaan is, wij hebben een voorbereidingsbesluit genomen en dan moet je binnen zes maanden de verordening aanpassen. Dat vraagt best wel wat en dan zit er inderdaad weleens iets in, waarvan je zegt, wacht even, dat woordje moet net even anders. Dan het amendement. Uit deze discussie blijkt dat het een lastige is om advies te geven op dit amendement. Voor het college is de voorzorg voor de volksgezondheid het primaire belang. Daarom zijn wij hier ook aan begonnen. Het economische gevolg en het dierenwelzijn komen wat ons betreft op de tweede plek. Op die grond zou ik het amendement 15 ontraden. Ik laat het aan u om te discussiëren over, laat je het zo en gedoog je het eigenlijk als onderdeel van de bedrijfsvoering en de vergunning, die leidend is, of neem je dit op en zeg je, het is wel logisch dat je het opneemt in de verordening als het gaat om de bedrijfsvoering. Dat is de afweging. Wij gaan ervoor om de volksgezondheid op de eerste plek te zetten.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Voorzitter. Wij hebben hem oorspronkelijk ter visie gelegd of in de inspraak gegeven met het woordje kan en wij hebben er uiteindelijk zal van gemaakt omdat het de bedoeling is om er opnieuw actief naar te gaan kijken.

Tweede termijn

Mevrouw **KONING** (CDA): Voorzitter. Ik wil even reageren op een aantal vragen van GL onder andere die aan mij gesteld zijn. Er was een vraag over de status van de afspraak tussen NZGO, het ministerie en de sector of dat een voornemen was. Gedeeltelijk is dat een voornemen en gedeeltelijk voor de biologische geitenhouders zit er ook een verplichting in. Dan de vraag of het amendement niet de deur openzet voor sluipende groei. Het amendement zet niet de deur open voor sluipende groei, want het aantal melkgeiten dat gehouden wordt, blijft hetzelfde, daar is geen verruiming mogelijk. Het gaat alleen om de bokjes die geboren worden dat ze iets langer op het bedrijf mogen blijven, want geboren worden ze toch. Het gaat alleen om het dierenwelzijn dat ze iets langer mogen blijven. De controle vindt plaats via de I&R registratie, dus het is duidelijk te controleren of een bokje op het bedrijf geboren is of niet. Daar zit ook geen ruimte in. Dan een opmerking van de PvdA die suggereerde dat we beperken eigenlijk gaan veranderen naar vergroten. Zoals ik net heb uitgelegd is dat met dit amendement absoluut niet aan de orde, want het aantal melkgeiten blijft leidend en mag absoluut niet vergroot worden. Tot slot, nemen

- 1105 wij de volksgezondheid wel serieus als wij dit amendement indienen. Ja, want de bokjes worden evengoed geboren. Het gaat er alleen om dat ze nu niet zo gauw getransporteerd worden en dat ze iets langer op het bedrijf van geboorte mogen blijven. Wij nemen evengoed de volksgezondheid serieus.
- 1110 De heer **VOSKUIL** (PvdA): Voorzitter. Bent u het met ons eens dat bokjes ook geiten zijn, dus als je zegt, we gaan het aantal geiten niet vergroten, want het is hetzelfde aantal melkgeiten, dat niet helemaal klopt. Met uw amendement wordt het mogelijk om, ervan uitgaande dat je steeds een bok en een geit lammetjes krijgt, dan heb je dus 50% straks extra en dat iedere zes maanden. Feitelijk heb je altijd 50% meer geiten op je boerderij rondlopen dan eigenlijk mag, dus
- 1115 je vergroot gewoon het aantal met 50%. Vanuit het oogpunt van de volksgezondheid zijn bokjes gewoon geiten en weten we ook niet zeker of je van, kijk als blijkt dat je alleen van geiten ziek wordt en niet van bokjes, dan heeft u helemaal gelijk, maar zolang we dat niet zeker weten, lijkt het ons verstandiger om te zeggen, het totale aantal moet om en nabij de vergunning blijven en niet worden verruimd met 50%.
- 1120 Mevrouw **KONING** (CDA): Dat ben ik niet met u eens. Wij hebben die stop afgekondigd op 12 december, toen waren die geiten zwanger en die bokjes waren er niet en in voorgaande jaren waren er hetzelfde aantal geiten die ook bokjes kregen, die bleven toen ook even op het bedrijf, alleen nu dan nog iets langer in het kader van dierenwelzijn. Met dit amendement willen wij de
- 1125 uitspraak doen dat wij dat in het kader van dierenwelzijn een goede ontwikkeling vinden en als u dat niet vindt, dan gaat het dierenwelzijn niet door en gaan de bokjes heel snel weer afgevoerd worden. Dat zou heel jammer zijn voor het dierenwelzijn.
- De heer **VOSKUIL** (PvdA): Wij vinden het in het kader van het dierenwelzijn ontzettend fijn dat
- 1130 bokjes niet zo snel vervoerd hoeven te worden, in het kader van de volksgezondheid vinden wij het heel belangrijk dat het totale aantal geiten niet met 50% toeneemt, zoals u voorstelt, maar dat dat zoals in het verleden, binnen de vergunning wordt gereguleerd.
- Mevrouw **KONING** (CDA): Ik snap niet waar u die 50% vandaan haalt, want ze proberen ze niet elk
- 1135 jaar te laten lammeren maar een keer in de drie jaar en dan is de helft van de geboren dieren een bokje, dus die 50% klopt helemaal niet.
- De heer **VOSKUIL** (PvdA): Die 50% komt van een uitspraak in de Interim Statencommissie van iemand van LTO Noord die zei dat je er rekening mee moest houden dat je daarop uitkwam. Als
- 1140 dat cijfer niet klopt, is mevrouw Koning het met mij eens dat die uitspraak komt van deze mijnheer?
- Mevrouw **KONING** (CDA): De uitspraak geldt als u zegt, het aantal geboren dieren dan is ongeveer de helft bokjes en de andere helft is geitjes. Tot slot, nog de oproep om in het kader
- 1145 van dierenwelzijn dit amendement te steunen.

De heer **KLEIN** (CU): Voorzitter. Ik wil nog reageren op amendement 16. Ik snap het punt van de tekst want zoals die er nu staat is niet logisch. Wat mij betreft is niet de oplossing dat we zal vervangen door kan, maar dat we dat zicht op zouden weghalen, want daarmee scheppen wij
1150 onduidelijkheid. Wij vinden het belangrijk dat we laten zien dat we voornemens zijn om deze regeling aan te passen als er duidelijkheid is, vandaar dat wij het amendement niet zullen steunen. Ik ben blij dat GS aangeven dat amendement 15 aan het oordeel van de Staten is.

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Voorzitter. Wij willen GS bedanken voor de antwoorden want die en
1155 de bijdragen van diverse partijen hebben ons overtuigd. Volksgezondheid komt op de eerste plek. Het debat heeft ons inzicht gegeven dat de toegevoegde waarde van het langer kunnen afmesten van de bokjes op het bedrijf soms beperkt kan zijn. Het amendement voegt daar geen zekerheden aan toe. Het ligt er niet aan hoe en de handhaving hierop is moeilijk. Daarnaast is het argument gedeeld dat er geen relatie wordt gelegd met het aantal bokjes op de afmesterijen. Bij
1160 ons is er twijfel ontstaan over de toch mogelijke groei van geiten en juist dat willen wij voorkomen met de wijziging van de PRV. Wij kunnen daarom niet instemmen met het amendement van het CDA om de bokjes langer op het eigen bedrijf te houden. Wij stemmen wel in met het amendement om het woord zal door kan te vervangen.

Gedeputeerde **BOND**: Voorzitter, een korte opmerking. We hebben in de commissie afgesproken dat wij er in de commissie na een jaar op terugkomen wat de stand van zaken is. Dat is belangrijk om de vinger aan de pols te houden en heb je wat meer kennis. Dat is een soort tussenevaluatie.

De **VOORZITTER**: Wij gaan stemmen over de amendementen. Eerst A 15. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties PvdA, GL, DENK, D66, PvdD, SP. Dat is 28 stemmen tegen, het amendement is verworpen. Dan A16. Wie is tegen? Dat zijn de fracties CU, VVD, FvD, PVV, CDA, 50plus/PvdO en Fractie Baljeu. Dat zijn 27 stemmen tegen, het amendement is aangenomen. Dan het voorstel. Stemverklaringen? Geen. Wie is tegen? Niemand,
1175 de voordracht is met algemene stemmen aangenomen.

10. Vragenuur

De **VOORZITTER**: Ik verzoek mevrouw Kocken als vicevoorzitter mijn plaats even over te nemen.

De **VICE-VOORZITTER**: Op grond van artikel 46 van het reglement van orde zijn tijdens het vragenuur geen interrupties toegestaan en er kunnen ook geen moties worden ingediend. Dan weet u dat allemaal. De vragen worden gesteld door degene die die heeft aangemeld. De FvD heeft mondelinge vragen ingediend over het vroegtijdig bekend zijn bij de pers van de afsplitsing
1185 van de heer Baljeu en de rol van de provincie bij die belangstelling.

De heer **DESSING** (FvD): Voorzitter. Op 15 mei jl. even na 16.00 uur 's middags stuurde ik als fractievoorzitter van FvD de officiële aankondiging naar de Statengriffie, waarin wij aangaven dat de heer Robert Baljeu uit de fractie van FvD was gezet vanwege een intern conflict. De griffie gaf

1190 aan dat dit bericht alleen intern met de CdK zou worden gedeeld en dat verdere communicatie
alleen zou plaatsvinden in een uiteindelijke aankondiging naar het presidium vanwege de
benodigde aanpassingen van het vlekkenplan. Minder dan 2 uur na deze aankondiging werden
wij benaderd door een journalist, waaruit bleek dat de informatie vanuit de provincie bij de pers
terecht was gekomen. Het NRC-artikel dat werd gepubliceerd rond 21.00 uur 's avonds
1195 bevestigde het uitlekken van deze informatie. De griffie heeft vervolgens contact opgenomen om
aan te geven dat de CdK door de pers was gevraagd om te bevestigen dat hij een mail had
gekregen over het uit de FvD zetten van het Statenlid, de heer Baljeu. Wij maken ons bezorgd
over de implicatie van deze gang van zaken en wij hebben de volgende vragen: 1. Hoe kan het
dat binnen 2 uur na het sturen van de formele brief de pers al op de hoogte was van het uit de
1200 FvD-fractie zetten van het Statenlid Baljeu? 2. Wie heeft deze informatie gelekt naar de pers en
met welke reden? 3. Waarom heeft de CdK op de vraag van de pers over deze afsplitsing niet
overlegd met de FvD-fractie of hen doorverwezen naar onze fractie in plaats van bevestigend te
antwoorden? 4. Hoe kan in de toekomst worden voorkomen dat voortijdig uitlekken van politiek
gevoelige informatie wordt voorkomen in het kader van de provinciale integriteit? Wij vinden het
1205 voor alle fracties in PS van belang dat deze vragen afdoende worden beantwoord om een zuiver
en integer communicatiebeleid binnen de provincie zeker te stellen.

De heer **VAN DIJK** (CdK): Voorzitter. Op de avond van de dag waar de heer Dessing op duidt, is
de afdeling Communicatie gebeld door een journalist van de Haagse redactie van NRC. De
1210 journalist vertelde dat de heer Dessing aan de griffie had laten weten dat de heer Baljeu niet
langer deel uitmaakte van de fractie FvD. De bewuste journalist vroeg ons om een reactie. Uit
mijn hoofd gezegd was dat rond 20.00 uur. Wie deze informatie naar de pers heeft gelekt, zou u
aan de Haagse redactie van NRC moeten vragen, dat zijn wij in ieder geval niet. Op vraag 3,
waarom ik over de vraag van de pers over deze afsplitsing niet met u heb overlegd of
1215 doorverwezen naar uw fractie. Na overleg met de griffie en de voorzitter van PS heeft de
woordvoerder in de loop van de avond bevestigd dat de voorzitter van de Statenfractie van FvD
Noord-Holland, de voorzitter van PS en de griffie laten weten dat de heer Baljeu niet langer deel
uitmaakte van de fractie met een mail van 16.04 uur. Een nadere reactie is daarbij niet gegeven.
Voor een nadere toelichting hebben wij in eerste instantie verwezen naar FvD en de journalist in
1220 kwestie liet weten dat niemand bij FvD, noch in Den Haag, noch in Noord-Holland, bereikbaar
was. De griffie heeft u die avond aangegeven wat de lijn van de woordvoering was, maar ik
begreep via uw Twitteraccount op 14 mei om 23.29 uur p.m. dat u deze informatie reeds bekend
had gemaakt. Kortom, nadat mij via een formele mail van FvD bekend was gemaakt dat de heer
Baljeu uit de fractie FvD zou gaan, was het voor mij geen beletsel om daar niet bevestigend op te
1225 reageren en de pers door te verwijzen naar de fractie van FvD voor nadere informatie. Op uw 4^e
vraag over integriteit, integriteit staat hoog in het vaandel van de provincie en zeker ook bij de
afdeling Communicatie en bij de griffie, maar ook openheid en transparantie horen daarbij, ook
in ons persbeleid. Daarom heeft de woordvoerder desgevraagd bevestigd dat de voorzitter van PS
formeel op de hoogte was gesteld van het feit dat de heer Baljeu niet langer deel uitmaakte van
1230 de fractie FvD van Noord-Holland.

De heer **DESSING** (FvD): Ik heb geen verdere vragen op dit moment. Het is evident dat de vraag aan het NRC om hun bronnen te onthullen, waarschijnlijk niet van uw kant bevestigd zal worden. Ik ben blij dat de CdK aangeeft dat integriteit ook in de communicatie hoog in het vaandel staat.

1235 Dat wil ik benadrukken en dat was de reden waarom ik deze vragen hier vanmiddag heb ingediend. Ik dank u voor uw antwoorden.

De **VICE-VOORZITTER**: Het is niet gebruikelijk dat u ook nog een bespiegeling geeft maar u heeft geen nadere vragen. Hebben andere leden nog vragen aan de CdK over dit onderwerp? Dat is niet het geval. Daarmee is het vragenuur beëindigd.

1240

11. Stemming moties Vreemd aan de orde van de dag (indien van toepassing)

De **VOORZITTER**: Er zijn geen moties Vreemd aan de orde van de dag ingediend.

1245

12. Sluiting

De **VOORZITTER**: Dames en heren, wij zijn aangekomen bij het einde van de vergadering die ik om 16.43 uur sluit. De volgende vergadering is op 8 juli die om 10.00 uur in de ochtend begint.

1250 Die dag sluiten wij af met een barbecue, houdt u daarmee rekening. Het weer zal schitterend zijn, dus maakt u zich daar geen zorgen over. Eerst hebben we nu een borrel om af te koelen na deze verkiezingen en vanaf 17.30 uur staat er een warme maaltijd klaar.

1255
